

BELEIDSNOTITIE ARCHEOLOGIE

CONCEPT

(afbeelding volgt later)

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
1. Wat betekent het archeologiebeleid?	4
2. Welke beschermende instrumenten hanteert de gemeente?	6
3. Hoe wordt archeologie beleefbaar?	8
4. Hoe financiert de gemeente haar archeologische taken?.....	9
 Bijlage 1: Geologische en archeologische tijdschaal.....	10
Bijlage 2: Stroomschema	11
Bijlage 3: Advieszones FAMKE Harlingen.....	12
Bijlage 4: Beleidskaarten FAMKE Harlingen.....	14

Inleiding

In deze beleidsnotitie leest u hoe de gemeente Harlingen omgaat met archeologie. Met archeologie bedoelen we ons bodemarchief. Al eeuwenlang laten mensen sporen en resten achter. De bodem bezit dan ook een schat aan informatie over ons verleden. We hebben het dan niet alleen over voorwerpen, maar bijvoorbeeld ook over kuilen, sloten en omgewoelde of opgeworpen bodemlagen.

Onbekendheid met het bodemarchief zorgde er voor dat sinds de Tweede Wereldoorlog meer dan de helft van het archeologisch erfgoed ongezien verloren is gegaan. Bij allerlei ruimtelijke ingrepen (nieuwe woonwijken, industrieterreinen, wegen, ruilverkavelingen etc.) is lange tijd niet tot nauwelijks rekening gehouden met archeologie. Daarom zijn er in 1992 met het Verdrag van Malta, Europese afspraken gemaakt over de bescherming van archeologisch erfgoed. In 2007 is dit vastgelegd in de Nederlandse wetgeving. Sindsdien heeft archeologie een stevigere positie en is het een vast item geworden bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Bij de invoering van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg werden de gemeenten in hoofdzaak verantwoordelijk voor de archeologie. In de concept Omgevingswet en Erfgoedwet blijft dat zo. Een belangrijke taak. De provincie Fryslân ondersteunt de Friese gemeenten bij deze taak met een digitale kaart waarop bekende en te verwachten archeologische waarden te vinden zijn. Deze kaart heet FAMKE, wat staat voor Friese Archeologische Monumentenkaart Extra. De FAMKE is al jarenlang naast de bestemmingsplannen leidend voor de uitvoering van ons gemeentelijk archeologiebeleid. Ieder jaar wordt er wel weer iets nieuws ontdekt, waardoor de kaart aan verandering onderhevig blijft. Om onze taak beter uit te kunnen voeren hebben we in samenwerking met de provincie Fryslân de FAMKE zo ver mogelijk doorontwikkeld. Op basis van archief- en veldonderzoek is de FAMKE aangepast. Hierdoor kan de FAMKE betrouwbaarder en gedetailleerder adviseren. Deze beleidsnotitie legt de werking van de FAMKE Harlingen uit en legt vast hoe de gemeente Harlingen omgaat met archeologie en wat dat voor initiatiefnemers betekent.

1. Wat betekent het archeologiebeleid?

Wat is archeologie?

Onder de grond en onder water ligt een rijk archief met informatie. Het gaat om een ongeschreven archief, bestaande uit tal van sporen en voorwerpen uit het verleden. Een onbekend deel zit nog in de grond verborgen, het andere deel is opgegraven. Archeologen onderzoeken aan de hand van deze vondsten het gedrag en de beweegredenen van mensen uit het verleden. Het bodemarchief is erg kwetsbaar en voor een groot deel al verdwenen. Om het resterende verhaal van ons verleden zo goed mogelijk te beschermen is het basisbeginsel van archeologie sinds 2007 behoud 'in situ' ofwel in de bodem op de plek zelf. Slechts bij hoge uitzondering worden nog archeologische opgravingen uitgevoerd.

Wanneer is archeologisch onderzoek vereist?

Het is bij ruimtelijke ingrepen zinvol om zo vroeg mogelijk vast te stellen of er sprake is van archeologische waarden. Hoe eerder dit duidelijk is, hoe meer mogelijkheden er zijn om plannen aan te passen en duur onderzoek of vertraging tijdens het bouw- of graafproces te voorkomen. Bij een aanvraag om omgevingsvergunning moet een archeologisch rapport aangeleverd worden als er bodemingrepen van een bepaalde omvang plaatsvinden in gebieden met bekende of te verwachten archeologische waarden. In het bestemmingsplan staat aangegeven wanneer initiatiefnemers hier rekening mee moet houden. Vervolgens raden wij aan contact op te nemen met de gemeente voor een vooroverleg. De gemeente kan dan aan de hand van de beleidskaart FAMKE Harlingen adviseren of en welk onderzoek nodig is. Het kan namelijk ook zijn dat door nieuwe inzichten een ander beeld is ontstaan ten aanzien van de archeologie in het betreffende gebied en onderzoek niet meer nodig is.

Welk type archeologisch onderzoek is nodig?

Archeologisch onderzoek gebeurt stapsgewijs. Na iedere stap schrijft het archeologisch onderzoeksbureau een rapport. Op basis van dat rapport wordt in gezamenlijkheid met de gemeente bekeken of vervolgonderzoek nodig is, of dat de plannen aangepast kunnen worden met behoud van archeologische waarden. Vaak begint de archeoloog met een bureauonderzoek. Op basis van oude kaarten, archiefmateriaal en inzage in het archeologisch databasesysteem ARCHIS verzamelt een archeoloog informatie over de plek. Daarna vindt inventariserend veldonderzoek plaats. Dit veldonderzoek ofwel karterend onderzoek, bestaat uit het zetten van boringen om te onderzoeken of de bodem nog gaaf is en/of archeologische waarden bevat. Op basis van dit onderzoek wordt een verwachtingsmodel opgesteld en een advies gegeven voor vervolgonderzoek. Vervolgonderzoek kan dan bestaan uit een archeologische begeleiding, een proefsleuvenonderzoek of in het meest uitzonderlijke geval een opgraving. Voordat een vervolgonderzoek kan plaatsvinden dient eerst een goedgekeurd programma van eisen geschreven te worden.

Wie betaalt het archeologisch onderzoek?

De wet op de archeologische monumentenzorg gaat uit van het principe 'de verstoorder betaalt'. Dit betekent dat de initiatiefnemer van een project met grondwerkzaamheden verantwoordelijk is voor de kosten van archeologisch onderzoek. Er is geen subsidie mogelijk. De hoogte van de kosten is afhankelijk van de omvang van het plangebied, de onderzoeksmethode en de complexiteit.

Om zoveel mogelijk kosten te besparen heeft de gemeente Harlingen voor haar grondgebied vooronderzoeken verricht. Bij zeer bijzondere vondsten, die hoge kosten met zich meebrengen, is het raadzaam vroegtijdig contact op te nemen met de gemeente.

Mag iemand zelf op zoek gaan naar archeologische resten?

In principe is het verboden om (bijv. met een metaaldetector) te zoeken naar archeologische resten of oudheidkundige voorwerpen en deze op te graven. Dit mag alleen gebeuren door bedrijven en universiteiten met een opgravingsvergunning. Onderzoek buiten archeologisch waardevolle gebieden, in de bovenste 30 cm van de bodem, gedogen we. Er geldt dan wel een meldingsplicht voor vondsten waarbij het vermoeden bestaat dat deze van belang kunnen zijn.

Wat gebeurt er met eventuele vondsten?

Regulier onderzoek

Wordt er tijdens regulier onderzoek een vondst gedaan, dan is de depothouder eigenaar. De gemeente Harlingen heeft geen eigen depot. In Friesland is de provincie Fryslân de depothouder. Dit betekent dat alle vondsten uit Harlingen voor opslag naar het Noordelijk Archeologisch Depot (NAD) in Nuis gaan. Het NAD heeft drie kerntaken:

- a) het zorgvuldig opslaan en beheren van de archeologische vondsten uit de drie noordelijke provincies;
- b) het toegankelijk maken van de vondsten en vondstgegevens voor geïnteresseerden;
- c) vraagbaak zijn op het gebied van archeologische vondsten.

Het is dus mogelijk om de vondsten te bezichtigen. Indien daar aanleiding voor is kan de gemeente bepaalde vondsten ook in bruikleen krijgen voor bijvoorbeeld een expositie.

Toevalsvondst

Het kan zijn dat iemand een archeologische vondst doet terwijl hij daar niet naar op zoek was. Deze vondsten moeten gemeld worden bij de gemeente. Daarnaast zijn er zogenaamde toevalsvondsten. Het gaat hierbij om zeer belangrijke archeologische resten die te voorschijn komen bij bodemingrepen in gebieden waar volgens de FAMKE Harlingen geen onderzoek hoeft plaats te vinden, of in gebieden die na archeologisch vooronderzoek zijn vrijgegeven. Per uniek geval wordt bekeken welke handelswijze het beste is. De initiatiefnemer is in ieder geval verplicht om de vondst gedurende zes maanden ter beschikking te houden of te stellen voor wetenschappelijk onderzoek. Hieruit vloeit dus ook voort dat het niet is toegestaan om een vondst te vernietigen. Als daar aanleiding voor is worden de werkzaamheden stilgelegd bij (dreigende) schade aan archeologische monumenten. Bij dergelijke toevalsvondsten kan een initiatiefnemer van een bodemingreep niet verplicht worden de onderzoekskosten voor rekening te nemen. Het initiatief mocht immers zonder (verdere) archeologische verplichtingen worden gerealiseerd. In het voorstel voor de nieuwe Erfgoedwet worden gemeenten verantwoordelijk gemaakt voor de bijdragen in excessieve kosten. De initiatiefnemer kan naar billijkheid en redelijkheid een schadeverzoek bij de gemeente indienen.

Eigendom

Wettelijk is bepaald dat een vondst voor gelijke delen toekomt aan degene die hem ontdekt en aan de eigenaar van de grond waarin de vondst wordt aangetroffen.

2. Welke beschermende instrumenten hanteert de gemeente?

De zorg voor archeologische waarden is gedecentraliseerd naar gemeenten. De gemeente is verplicht om rekening te houden met archeologische waarden. De gemeente Harlingen hanteert een aantal instrumenten om het bodemarchief zo goed mogelijk te beschermen:

1. Bestemmingsplannen;
2. Erfgoedverordening;
3. FAMKE Harlingen (beleidskaart);
4. Programma's van Eisen voor vervolgonderzoek;
5. Inzet amateurarcheologen.

Bestemmingsplannen

Bij het opstellen van een bestemmingsplan is een gemeente verplicht rekening te houden met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden. De meeste bestemmingsplannen in onze gemeente zijn inmiddels geactualiseerd en voldoen hieraan. De FAMKE Harlingen vormt de basis voor het opstellen van bestemmingsplanbepalingen. Zo nodig verrichten we extra onderzoek. Afhankelijk van de (te verwachten) archeologische waarden zijn en worden deze waarden planologisch beschermd via een dubbelbestemming. De gemeente is bevoegd gezag voor het nemen van besluiten op vergunningaanvragen. Uitzondering hierop zijn de wettelijk beschermde archeologische monumenten. Deze zijn beschermd via de Monumentenwet 1988 en vergunningverlening verloopt via de minister van OCW. Bij de invoering van de Omgevingswet en Erfgoedwet wordt dit gedecentraliseerd naar gemeenten. Bij een verzoek om af te wijken van het bestemmingsplan, is de FAMKE Harlingen maatgevend.

Erfgoedverordening

De erfgoedverordening gemeente Harlingen 2014 geeft de nodige bescherming voor grondgebieden waar het bestemmingsplan nog niet voldoende archeologie-proof is.

FAMKE (Friese Archeologische MonumentenKaart Extra) Harlingen

In de wet is bepaald dat bij grondwerkzaamheden in een gebied groter dan 100m² archeologisch onderzoek moet plaatsvinden. De gemeenteraad kan afwijkende oppervlakten vaststellen. Dit dient dan wel onderbouwd te worden met een goede beleidskaart. Hier hebben we voor gekozen. De FAMKE Harlingen is opgesteld op basis van bekende en te verwachten archeologische waarden. De afgelopen jaren is deze kaart op basis van bodemkaarten, veldwerk en literatuurstudie geactualiseerd. Met deze actuele FAMKE kunnen we gericht beleid voeren en zoveel mogelijk voorkomen dat een initiatiefnemer onnodig kostbaar onderzoek moet laten verrichten. Deze beleidskaart is de onderlegger voor het Harlinger archeologiebeleid. De kleuren op de FAMKE geven een beleidsadvies. Dit advies bestaat uit twee delen. Allereerst leggen we uit of bij een bodemingreep met een bepaalde oppervlakte onderzoek uitgevoerd moet worden. Vervolgens staat aangegeven wat voor soort onderzoek dit dient te zijn en wat de minimumrichtlijnen zijn. In de bijlage lichten we de advieszones van de FAMKE nader toe. De gemeente Harlingen is samen met de provincie Fryslân van mening dat toepassing van de wettelijk gestelde richtlijn van 100m² onvoldoende bescherming biedt voor de binnenstad, de terpen, boerderijplaatsen en tichelwerken. Voor deze gebieden (rood – streven naar behoud) is de vrijstellingsgrens verscherpt naar 50m².

Op andere plekken in de gemeente waar de kans op archeologische waarden kleiner is, is de vrijstellingsgrens versoepeld naar 500m², 2500m² of 5000m². Een groot deel van de gemeente is helemaal vrijgesteld van onderzoek.

Programma van Eisen

Bij alle vormen van gravend onderzoek (met uitzondering van booronderzoek) is een Programma van Eisen (PvE) vereist. Instellingen die een opgravingsvergunning hebben, mogen dan ook alleen veldonderzoek verrichten op die vindplaatsen en/of onderzoeksgebieden waarvoor een PvE opgesteld. In dit document staan het doel, de vraagstelling en de uitvoeringswijze van een archeologisch veldonderzoek en specialistisch onderzoek verwoord, alsook de randvoorwaarden van het onderzoek. De randvoorwaarden zijn gekoppeld aan de advieszones van de FAMKE Harlingen. De provincie Fryslân geeft hiervoor een aanzet op haar website www.fryslan.frl/famke. Bij gravend onderzoek dient de initiatiefnemer ofwel verstoorder een PvE op te laten stellen door een erkend archeoloog. In dit PvE geeft de gemeente dan de voorwaarden aan voor de uitvoering van het onderzoek. Uitgangspunten zijn vastgelegd in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA). De kosten van dit document zijn voor rekening van de initiatiefnemer. Vanuit onze rol als bevoegd gezag keuren wij het PvE en regelen toezicht op de uitvoering van het onderzoek. Tijdens het onderzoek kunnen wijzigingen aangebracht worden indien daar vanuit wetenschappelijk of uitvoeringstechnisch oogpunt aanleiding toe is.

Inzet amateurarcheologen

Lokale en regionale ervaring en inbreng op het gebied van archeologisch erfgoed is van belang. Volgens de huidige wetgeving is het voor amateurarcheologen moeilijk om archeologisch onderzoek uit te voeren. Wij streven er naar amateurarcheologen te betrekken bij veldonderzoek. Ook laten wij amateurs graag meekijken op die momenten dat er geen (wettelijke) verplichting is om onderzoek uit te voeren, maar mogelijk wel op vondsten gestuit kan worden. Daarnaast kunnen amateurs ingezet worden bij educatie.

3. Hoe wordt archeologie beleefbaar?

Inrichting openbare ruimte

Omdat archeologie bijna altijd in de bodem wordt bewaard, is niet altijd op te merken wat zich in het verleden op die plek heeft afgespeeld. Voor een beter begrip is het dan belangrijk om het verhaal van een locatie zichtbaar te maken. Dat kan op verschillende manieren. Bij de inrichting van de openbare ruimte kan het verhaal van die plek inspirerend zijn bij het ontwerpproces. Een voorbeeld in Harlingen is het Zuiderplein. Ook is het mogelijk met kunstwerken te refereren naar het verleden. Daar waar er aanleiding voor is, besteedt de gemeente Harlingen aandacht aan het verleden bij de openbare inrichting.

Stichting steunpunt archeologie Wijnaldum

Een bijzonder archeologisch topstuk in onze gemeente zijn de terpen van Wijnaldum. Hier werd bij een opgraving in de jaren '90 een prachtige mantelspeld ofwel fibula gevonden. Deze fibula is te bewonderen in het Fries museum in Leeuwarden. Na de opgraving is een boekje uitgebracht over 'De koningsterp van Wijnaldum'. Sinds 2000 kunnen belangstellenden in het archeologisch steunpunt in Wijnaldum informatie vinden over de historie van Wijnaldum en haar terpen. Het steunpunt is van april tot eind oktober open. De stichting steunpunt archeologie Wijnaldum organiseert allerlei extra activiteiten zoals lezingen en rondwandelingen.

Educatie

Voor een beter begrip is het belangrijk aandacht te besteden aan het verhaal dat verbonden is aan een archeologische vondst en de betekenis die er aan wordt toegekend. De resultaten van noemenswaardige onderzoeken publiceren we op onze gemeentelijke website. Bij grotere onderzoeken zoals proefsleuvenonderzoek of een uitzonderlijke opgraving streven we er naar het publiek inzage te geven in het onderzoek. Dit kan bijvoorbeeld door een open dag te organiseren. Scholen laten we kennis maken met archeologie door ze uit te nodigen voor een kijkje op locatie terwijl de archeologen aan het werk zijn.

4. Hoe financiert de gemeente haar archeologische taken?

Archeologische taken

Voor de invoering van gemeentelijk archeologiebeleid en de uitvoering van gemeentelijke taken op het gebied van archeologie krijgen gemeenten een bestuurslastenvergoeding van het Rijk. Daarnaast krijgen we een vergoeding voor excessieve archeologische kosten. Deze bedragen worden jaarlijks bepaald en zijn afhankelijk van het aantal wooneenheden per gemeente. De gemeente Harlingen ontvangt in totaal ca. € 6.300,--. Tezamen met een eigen bijdrage is er een jaarlijks budget van ca. € 10.000,--. Dit bedrag gebruiken we met name voor het inwinnen van archeologische expertise. De gemeente Harlingen heeft geen archeologische kennis in huis. Hiervoor maken we gebruik van de kennis bij het Steunpunt Monumentenzorg Fryslân.

Compensatieregeling

In principe hanteert de gemeente Harlingen het verstoorder betaalt principe. Er zijn los van het jaarlijkse budget voor archeologie geen extra middelen gereserveerd voor compensatie. Slechts in hoogst uitzonderlijke gevallen (bij toevalsvondsten) kan de gemeente ad hoc besluiten een bijdrage te leveren in de kosten. Dit gebeurt dan uit de algemene investeringsreserve. Factoren die dan een rol kunnen spelen zijn bijvoorbeeld de hoogte van de kosten, draagkracht, het maatschappelijke belang van een locatie of ontwikkeling en de alternatieven die zijn onderzocht. Tot nog toe is een dergelijke bijdrage niet voorgekomen. Indirect komt de gemeente Harlingen verstoorders tegemoet, door vooraf zoveel mogelijk informatie te verschaffen. De afgelopen jaren hebben we grootschalig archeologisch vooronderzoek verricht om zoveel mogelijk te voorkomen dat een initiatiefnemer onnodig kostbaar onderzoek moet financieren.

Eigen onderzoek

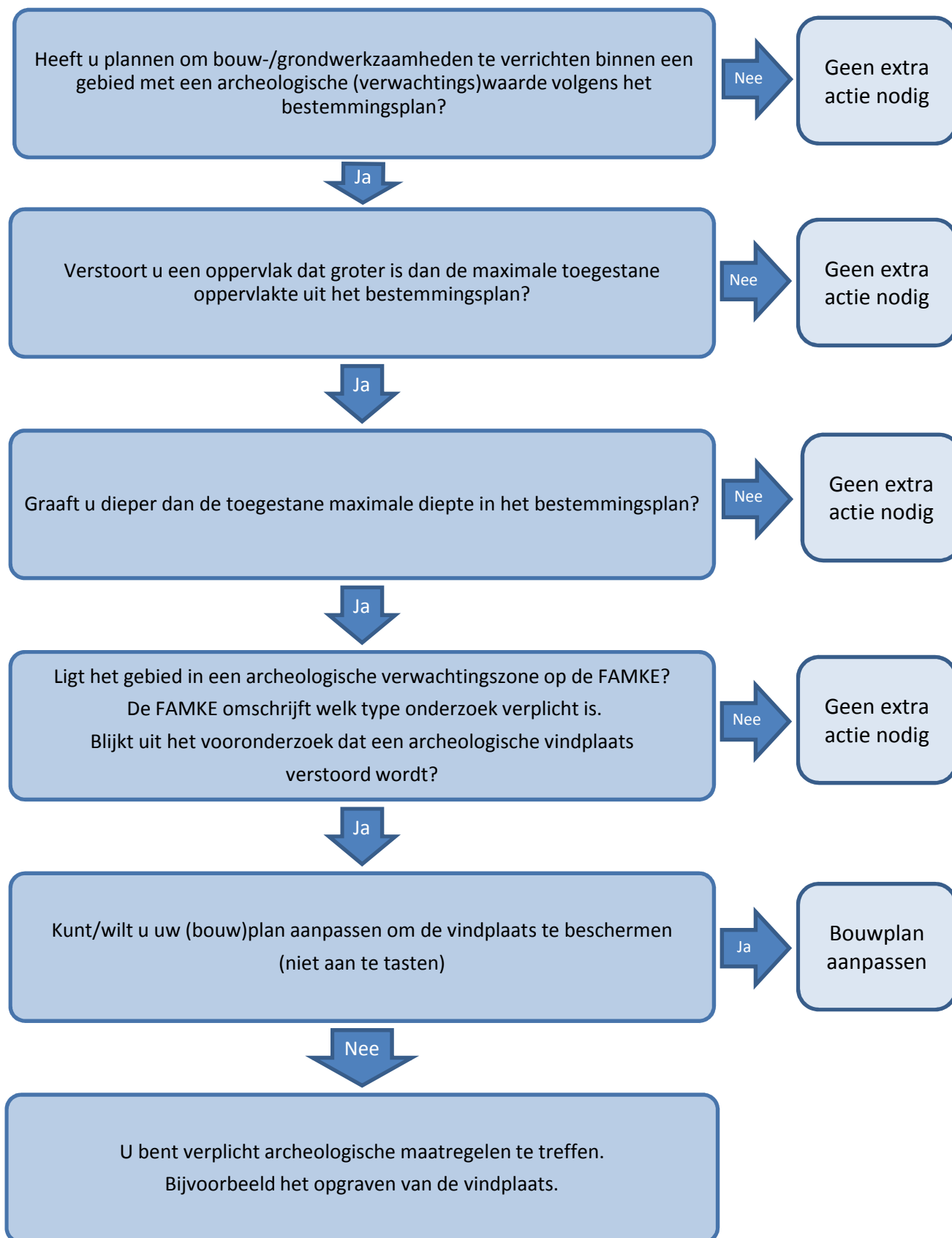
Soms komt het voor dat de gemeente in het kader van gebiedsontwikkeling zelf archeologisch onderzoek moet uitvoeren. Dit onderzoek bekostigen we dan uit de financiële middelen van een specifiek project. In de budgetramingen houden we hier rekening mee.

Bijlage 1: Geologische en archeologische tijdschaal

Geologische en archeologische tijdschaal									
Geologische perioden				Archeologische perioden					
Tijdvak	Chronostratigrafie		Datering	Tijdperk		Datering			
Holocene	Laat Subatlanticum		1150 tot heden	nieuwe tijd	C	1850 tot heden			
					B	1650-1850			
					A	1500-1650			
	Vroeg Subatlanticum		450 v.C.-1150 n.C.	middeleeuwen	laat	1050-1500			
					vroeg	450-1050			
				Romeinse tijd	laat	270-450			
					midden	70-270			
					vroeg	12 v.C.-70 n.C.			
					ijzertijd	laat	250-12		
	midden	500-250							
vroeg	800-500								
Subboreaal		3700-450		brons-tijd	laat	1100-800			
					midden	1800-1100			
					vroeg	2000-1800			
Atlant-icum		7300-3700		neolithicum	laat	2850-2000			
					midden	4200-2850			
					vroeg	5300-4200			
Boreaal		8700-7300		mesolithicum	laat	6450-5300			
Preboreaal		9700-8700			midden	7100-6450			
					vroeg	8800-7100			
Pleistoocene	Weichselien	Laat Glaciaal	Late Dryas	11.050-9700	prehistorie	paleolithicum	laat	35.000-8800	
			Allerød	11.500-11.050					
			Vroege Dryas	12.000-11.500					
			Bølling	12.500-12.000					
		Pleniglaciaal	laet	Vroegste Dryas					30.500-12.500
				Denekamp					
				midden			Hengelo	60.000-30.500	
		vroeg	Moershoofd	71.000-60.000			midden	300.000-35.000	
			Odderade	114.000-71.000					
		Vroeg Glaciaal		Brørup				vroeg	tot 300.000
	Eemien		126.000-114.000						
	Saalien II		236.000-126.000						
	Oostermeer		241.000-236.000						
	Saalien I		322.000-241.000						
	Belvédere/Holsteinien		336.000-322.000						
	Glaciaal x		384.000-336.000						
	Holsteinien		416.000-384.000						
	Elsterien		463.00-416.000						

Bijlage 2: Stroomschema

Schema voor initiatiefnemers

Bijlage 3: Advieszones FAMKE Harlingen

Toelichting voor initiatiefnemers

Algemeen

De FAMKE Harlingen bestaat uit 2 kaarten. Een advieskaart voor de Steentijd – Bronstijd en een advieskaart voor de IJzertijd – Middeleeuwen. Iedere kleur op een kaart correspondeert met een advies over de te verwachten archeologische waarden en het type onderzoek dat verricht moet worden. Een aanzet tot een plan van aanpak voor de karterende (boor) onderzoeken vindt u op www.fryslan.frl/famke. In zijn algemeenheid geldt dat onderzoek kan leiden tot noodzakelijk vervolgonderzoek, randvoorwaarden in de vergunningverlening of aanpassing van uw plannen.

Advieskaart Steentijd - Bronstijd

Geen onderzoek noodzakelijk

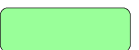
Uit eerder onderzoek blijkt dat er in dit gebied geen archeologische resten zijn of dat de archeologische verwachting erg laag is. Stuit u toch op (vermoedelijke) archeologische vondsten, dan dient u dit te melden bij de gemeente.

Karterend onderzoek 3

Hier kunnen archeologische lagen uit de steentijd aanwezig zijn. In dit gebied dient u dan ook bij ingrepen groter dan 5000m² karterend (boor)onderzoek uit te laten voeren. Er dienen minimaal 3 boringen per hectare gezet te worden, met een minimum van 3 boringen per plan. Het booronderzoek dient zich vooral te richten op de aanwezigheid van podzol en het microreliëf van het zand. Bij aanwezigheid van een podzolbodem dient het boorgrid verdicht te worden tot 6 boringen per hectare (zie hiervoor het advies op de website bij Karterend onderzoek 2, Steentijd – Bronstijd).

Advieskaart IJzertijd - Middeleeuwen

Geen onderzoek noodzakelijk

Uit eerder onderzoek blijkt dat er in dit gebied geen archeologische resten zijn of dat de archeologische verwachting erg laag is. Stuit u toch op (vermoedelijke) archeologische vondsten, dan dient u dit te melden bij de gemeente.

Streven naar behoud – wettelijk beschermde monumenten

Van deze terreinen is bekend dat zij waardevolle archeologische resten uit de ijzertijd en later bevatten. Deze terreinen zijn wettelijk beschermd. U dient dan ook te streven naar behoud 'in situ' (op de plek zelf) van de archeologische waarden op wettelijk beschermde monumenten. Bent u voornemens een ingreep te verrichten op een wettelijk beschermd monument, dan bent u verplicht hiervoor een vergunning aan te vragen.

Streven naar behoud

Van deze terreinen is bekend dat zij archeologische waarden uit de periode bronstijd en later (kunnen) bevatten. Bij ingrepen groter dan 50m² dient u te streven naar behoud van de archeologische waarden 'in situ' (op de plek zelf).

Wilt u werkzaamheden uitvoeren? Neem dat eerst contact op met de gemeente om te vernemen welk onderzoek wij u aanraden, voordat u onnodige kosten maakt. Stuit u bij kleinere ingrepen dan 50m² op (vermoedelijke) archeologische vondsten. Dan dient u dit te melden bij de gemeente.

Karterend onderzoek 1

In deze gebieden kunnen archeologische resten uit de periode ijzertijd – middeleeuwen aanwezig zijn. Bij ingrepen groter dan 500m² moet u een booronderzoek uit laten voeren. Er dienen minimaal 6 boringen per hectare gezet te worden, met een minimum van 6 boringen per plan.

Karterend onderzoek 2

In deze gebieden kunnen archeologische resten uit de periode ijzertijd - middeleeuwen aanwezig zijn. Bij ingrepen groter dan 2500m² moet u een booronderzoek uit laten voeren. Er dienen minimaal 6 boringen per hectare gezet te worden, met een minimum van 6 boringen per plan.

Bijlage 4: Beleidskaarten FAMKE Harlingen

Steentijd - Bronstijd

IJzertijd - Middeleeuwen

